

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

К. Булай

АДМЕТНАСЦІ ПЕРАКЛАДУ ТВОРА ЛУ СІНЯ “ДЗЁННІК ВАР’ЯТА” НА БЕЛАРУСКУЮ МОВУ

Актыўнае развіццё міжкультурнага дыялогу Рэспублікі Беларусь і Кітайскай Народнай Рэспублікі ва ўсіх кірунках дзейнасці стварае спрыяльную базу для развіцця навуковых даследаванняў, у тым ліку ў галіне перакладазнаўства і літаратуразнаўства, якія на дадзены момант не вызначаюцца шматлікасцю. Гэта акалічнасць абумоўлівае актуальнасць даследавання, бо ад прафесійнага выбару адэкватных перакладчыцкіх рашэнняў залежыць якасць і глыбіня спасціжэння чытацкай аўдыторыяй усіх тонкасцей менталітэту і культуры краіны-партнёра.

Мэтай даследавання з’яўляецца выяўленне асаблівасцей перакладу твора Лу Сіня “Дзённік вар’ята” на беларускую мову. У якасці матэрыялу абраны арыгінал названага твора і фрагмент яго перакладу на беларускую мову, выкананы аўтарам даследавання К. Булаем.

У дадзеным творы выкарыстанне пісьменнікам двух варыянтаў кітайскай мовы непасрэдна звязана з культурна-гістарычным кантэкстам, які паслужыў матывацыяй для стварэння твора і з’яўляецца неад’емнай яго часткай. Гэтым абумоўліваецца значнасць дакладнай перадачы ў перакладзе прадстаўленых у арыгінальным тэксце двух варыянтаў мовы.

У працэсе даследавання праведзены аналіз відаў трансфармацый (па класіфікацыі В. Н. Камісарава), ужытых пры перакладзе фрагменту твора (9 сказаў) з класічнай кітайскай мовы на беларускую.

Сярод лексічных трансфармацый (78,7 % ад агульнай колькасці выяўленых трансфармацый) ужыты: лексічнае дабаўленне (51 % прыкладаў), кантэкстуальная замена (19 %), лексічнае апушчэнне (14 %), мадуляцыя (8 %), канкрэтызацыя (4 %), генералізацыя (4 %).

Сярод граматычных трансфармацый (19,7 %) вылучаны наступныя: перастаноўка слоў і словазлучэнняў (52 %), члянэнне сказа (28 %), замена члена сказа (16 %). Праведзены аналіз не дазваляе выявіць замену часцін мовы ў працэсе перакладу, таму што ў класічным варыянце кітайскай мовы кожны іерогліф можа выконваць функцыю любой часціны мовы ў залежнасці ад сваёй ролі ў сказе.

Сярод лексіка-граматычных трансфармацый (1,6 %) у роўнай колькасці прадстаўлены эксплікацыя (50 %) і кампенсацыя (50 %).

Такім чынам, перадаць у межах тэксту перакладу наяўнасць двух ўжытых аўтарам ў творы пісьмовых варыянтаў кітайскай мовы ў ходзе даследавання выявілася немагчымым. Для кампенсацыі сэнсавай страты быў выкарыстаны аўтарскі перакладчыцкі каментарый.